

SPEECH INGRID LIETEN
FEDERALE ARMOEDEPRIJS
25 MEI 2010

Hare Koninklijke hoogheid prinses Astrid,
Dames en heren,
Beste mensen,

Ik wil jullie om te beginnen bedanken dat ik hier, als Vlaams minister voor Armoedebestrijding, aanwezig mag zijn op de uitreiking van de federale armoedeprijs. Ik wil jullie ook bedanken voor de spreektijd. De tijd die ik hier van jullie krijg wil ik graag gebruiken om de ernst van het probleem nog eens te benadrukken. Tegelijk wil ik jullie een idee geven van hoe de Vlaamse regering het armoedeprobleem wil aanpakken.

1 op 5 kinderen groeit op in armoede. Voor kinderarmoede blijkt België in Europa bijna helemaal achteraan te bengelen. Uit gegevens van Kind & Gezin weten we dat in Vlaanderen jaarlijks bijna 5.000 baby's geboren worden in kansarme gezinnen. Maar niet alleen kinderen worden in Vlaanderen getroffen door armoede. Meer dan 1 op 8 Vlamingen loopt een verhoogd armoederisico. Of met andere woorden: 1 op 8 mensen in Vlaanderen moeten rondkomen met minder dan 60% van het Vlaamse mediaaninkomen.

Bovendien – en dat weet u ongetwijfeld al – is armoede meer dan inkomensarmoede alleen. Armoede leidt tot uitsluiting op allerlei vlakken: op het gebied van huisvesting, gezondheid, onderwijs, cultuur, ... Armoede is niet alleen een kwestie van “geen geld” hebben, armoede ontnemt mensen de mogelijkheid om volwaardig aan de samenleving te participeren. En in die zin heeft armoede gelijkaardige effecten als andere vormen van discriminatie, zoals racisme of seksisme. En dus herkennen en erkennen we armoede steeds meer als een schending van de mensenrechten van personen in armoede. Armoede is een fundamenteel onrecht.

Het is mijn diepste overtuiging dat gelijkheid en herverdeling essentieel zijn voor een betere samenleving. En daarom durf ik als coördinerend minister van het Vlaams armoede bestrijdingsbeleid ook expliciet te stellen dat politici en andere beleidsmakers zich niet alleen moeten engageren om de specifieke situatie van mensen in armoede te verbeteren, maar dat we ons moeten focussen op het dichtrijden van de groeiende kloof tussen arm en rijk in Vlaanderen. Want daar wordt iedereen beter van.

Maar nu vraagt u zich natuurlijk af *hoe en wat* we precies willen gaan doen. Eerst iets over de manier waarop.

Voor mij betekent dat in de eerste plaats dat we *samen* moeten werken. De uitdagingen zijn groot, maar we moeten het ook allemaal samen doen omdat armoede tot uitsluiting leidt op allerlei vlakken en we dus ook op al die vlakken de strijd moeten aanbinden. En dus wil ik alle betrokken actoren samenbrengen en 'inschakelen' in de strijd tegen armoede. Wie zijn dat dan, die actoren?

Natuurlijk denk ik aan mijn collega-ministers in de Vlaamse Regering en de federale regering. In de Regeringsverklaring van deze Vlaamse regering staat uitdrukkelijk dat de strijd tegen armoede een topprioriteit is. Over 5 jaar moet het duidelijk zijn dat dat niet zomaar mooie woorden zijn geweest, maar dat alle ministers op het vlak van armoedebestrijding duidelijke en meetbare engagementen zijn aangegaan.

U weet natuurlijk dat ministers niet al hun werk zelf doen. Onze ambtenaren die hun ministers elke dag met raad en daad bijstaan, behoren tot de beste ter wereld. Op alle Vlaamse beleidsdomeinen zijn er intussen armoedeambtenaren aangesteld. Zij hebben als opdracht om binnen hun beleidsdomein op het vlak van armoede de vinger aan de pols te houden, te signaleren als er problemen zijn en mee na te denken over oplossingen.

En ten slotte, maar niet in het minst, zijn er natuurlijk de mensen in armoede zelf. We moeten als politici ook durven vertrekken vanuit de mogelijkheden van anderen en zeker vanuit de ervaringen van mensen in armoede. Hun inbreng willen we mogelijk maken via het Vlaams Netwerk, de organisatie die de belangen van mensen in armoede verdedigt. Daarnaast willen we allerlei organisaties en instanties stimuleren om op een goede manier

ervaringsdeskundigen in te zetten (zoals nu bijvoorbeeld al het geval is bij de VDAB en Kind&Gezin). Vlaanderen heeft op dat vlak een voortrekkersrol in Europa.

Dames en heren,

Als Europa zegt dat we een economische grootmacht moeten zijn, dan kan ik Europa daarin tot op zekere hoogte volgen maar dan moet deze economische groei leiden tot een beter leven voor iedereen. Dit houdt in dat we niet alleen moeten investeren in bedrijven en in financiële markten, maar dat we ook moeten investeren in een sociaal Europa, investeren in talenten van mensen. Het zijn de mensen die een economie draaiende houden.

We moeten dus investeren in onderwijs, in gezondheid, in duurzaam werk. Vanuit Vlaanderen en vanuit België moeten we Europa overtuigen om tegen 2020 de kinderarmoede te halveren en de armoede in zijn geheel te verminderen met 30%, maar zelfs die doelstellingen worden door Europa in vraag gesteld.

In Vlaanderen gaan we een stap verder dan in Europa. In 2020 moet er een duidelijk resultaat merkbaar zijn van een intensieve bestrijding van armoede en sociale uitsluiting op verschillende gebieden. In Vlaanderen gaan we wél inspanningen leveren. We gaan ervoor zorgen dat het aantal kinderen dat geboren wordt in armoede halveert, we gaan ervoor zorgen dat de laaggelettertheid beperkt wordt tot 3% en dat de woonkwaliteit aanzienlijk wordt verhoogd.

Hoe beginnen we hieraan? In eerste instantie luisteren en in dialoog gaan met mensen in armoede. Mensen in armoede hebben misschien meer geleerd in dit leven dat u en ik. Het is juist deze kennis die we moeten oppikken en omzetten in beleid. We moeten in elkaar blijven geloven en elkaar kansen blijven geven. Zowel de politici als de mensen in armoede.

Niet alleen moeten we allemaal samenwerken, we moeten dat ook vanuit eenzelfde visie doen. Anders zou het wel eens kunnen dat goedbedoelde maatregelen van de ene minister het effect van goedbedoelde maatregelen van een andere minister teniet doen. Daarom schrijven we, met alle ministers samen maar ook met de Verenigingen Waar Armen Het Woord Nemen en het

brede werkveld, één gecoördineerd VLAAMS ACTIEPLAN TEGEN ARMOEDE. Dit plan zal de richting aangeven hoe we de volgende jaren te werk zullen gaan. In dit Vlaams Actieplan geven we aan dat we meer mensen in armoede gaan betrekken als ervaringsdeskundigen, dat we gaan investeren in opleiding, in een Vlaamse premie voor het jonge kind, in de maximum factuur in de thuiszorg, enz. We moeten jobs creëren die niet alleen het accent leggen op werk, maar ook op het wegwerken van andere moeilijkheden waar een gezin in armoede mee geconfronteerd wordt. Ik geloof in dit plan omdat het samen met mensen in armoede is opgesteld.

Dames en heren, het is hoog tijd om in te zetten op een rechtvaardig beleid, dat vertrekt vanuit het idee van gelijkheid en haar sociale troeven uitspeelt naar alle burgers. Heel wat mensen – niet alleen politici, ook experts en opiniemakers – zijn daarvan overtuigd. Het zou een onverwacht positief effect kunnen zijn van de crisis waar we nu inzitten: er is meer aandacht, en misschien zelfs meer begrip, voor het fundamentele onrecht dat armoede is.

Ik ben er alvast van overtuigd dat wat we intussen over armoede weten ons allen voor een duidelijke opdracht plaatst: de kloof tussen arm en rijk in Vlaanderen dichten. Jullie hebben daarin een belangrijke rol te spelen. Dankzij jullie harde werk en creatieve initiatieven, kunnen jullie als hefboom dienen om die kloof te dichten. Alleen samen kunnen we een Vlaanderen, België en Europa creëren waar iedereen een menswaardig leven kan leiden.

Ik dank jullie.

Ingrid Lieten